

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk

1029652-156140-VGP

Bijlage(n)

-

Datum 7 oktober 2016
Betreft Rubbergranulaat in kunstgrasvelden

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Geachte voorzitter,

Door de uitzending van het programma Zembla van 5 oktober 2016 zijn vragen gerezen over de mogelijke gezondheid risico's die kunstgrasvelden kunnen hebben voor gebruikers. De vragen richten zich op het rubbergranulaat waarmee de velden worden ingestrooid. Dit granulaat kan van verschillende origine zijn en veel granulaat wordt verkregen door versleten autobanden te vermalen. Volgens in de uitzending geïnterviewde experts bevat dit granulaat verschillende giftige stoffen, waaronder zogenaamde polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAKs). PAKs is een verzameling van verschillende stoffen waarvan er een aantal bij bepaalde blootstelling of inname aantoonbaar kankerverwekkend is.

Het RIVM geeft aan dat de toepassing van rubbergranulaat op kunstgras op basis van de huidige inzichten geen risico oplevert voor de volksgezondheid en dat er nu geen reden is om te stoppen met sporten op deze velden. Ik houd hierover nauw contact met het RIVM, de KNVB en de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG). Op de website van het RIVM is voor het publiek meer achtergrondinformatie beschikbaar.

Al eerder zijn er vraagtekens gesteld bij de veiligheid van rubbergranulaat en is er onderzoek gedaan naar het granulaat. Zo is er in 2007 door Intron onderzoek gepresenteerd in opdracht van de KNVB, NOC*NSF en diverse betrokken bedrijven onder begeleiding van het RIVM. Hierbij werd literatuuronderzoek gedaan, meting van vrijgekomen stoffen naar het milieu en een indicatief veldonderzoek waarbij vrijwilligers sportten op een kunstgrasveld waarna werd gemeten of zij een verhoogde concentratie PAKs in urine hadden. Over dit onderzoek is door het RIVM geconcludeerd dat het onderzoek weliswaar beperkt van opzet was, maar dat het voldoende zeggingskracht heeft om, in combinatie met de verdere beschikbare gegevens, te veronderstellen dat gebruikmaken van het veld niet leidt tot gezondheidsrisico's als gevolg van blootstelling aan PAKs. Het opzetten van een vervolgonderzoek werd daarom niet nodig geacht. Wel is aanbevolen toekomstige ontwikkelingen goed in de gaten te houden. Zo heb ik onder andere begin dit jaar het RIVM gevraagd of zij aanleiding zagen hun conclusie bij te stellen. Daar zag het RIVM geen aanleiding voor.

Naar aanleiding van de Europese discussie over de normstelling voor PAKs in consumentenproducten en het Nederlandse standpunt dat het ministerie van I&M daar heeft ingebracht, heeft de Europese Commissie aan het Europese Chemische Agentschap (ECHA) gevraagd onderzoek te doen naar de samenstelling van het granulaat. Ik verwacht de resultaten hiervan in februari 2017. Tegelijkertijd werkt het RIVM op mijn verzoek aan een risicobeoordeling van rubbervaldempingstegels die eveneens van oude autobanden gemaakt worden. De resultaten hiervan verwacht ik eind 2016.

Kenmerk
1029652-156140-VGP

Ik begrijp de zorgen naar aanleiding van de uitzending en de vragen die nu gesteld worden. Dit is voor mij reden geweest om meteen in overleg te gaan met het RIVM. Naar aanleiding van het overleg heb ik uit voorzorg het RIVM gevraagd met spoed extra onderzoek te doen. Het gaat hierbij om technisch literatuuronderzoek, waarbij de onderzoeksresultaten van alle relevante literatuur beoordeeld worden. De bevindingen worden gecombineerd met een representatief onderzoek naar de concentraties van PAKs en andere stoffen in het granulaat die mogelijk effect hebben op de gezondheid van spelers. Hiervoor zullen 50 tot 100 velden actief bemonsterd worden. Het RIVM zal bij dit onderzoek in overleg treden met de Schotse experts die tijdens de uitzending aan het woord waren en in contact treden met Belgische collega's die aangekondigd hebben ook onderzoek te gaan doen naar rubbergranulaat. Ik heb Bureau Risicobeoordeling van de NVWA (BuRO) ook gevraagd een rol in dit onderzoek te spelen. Ik verwacht voor het einde van het jaar uw Kamer en het publiek over de resultaten van dit onderzoek te informeren. Afhankelijk van de resultaten van het onderzoek zal besloten worden over eventueel verder te nemen stappen.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

mw. drs. E.I. Schippers